

É r t e s í t ő.

70 szám.

Pest, october' 12dikén

1833.

Kivonás az 1833ki sept. időjárásról illető budai csillagász intézetbeli vizsgálatokból.

magassága	a' legméronek	a' hőméronek
legnagyobb	27 ^h 8 ^v , 573 (30kán)	+ 16°,4 (10kén)
közép	27 3, 799	+ 12,4789
legkisebb	26 8, 843 (1sójén)	+ 6,9 (3kán regg. 6 ¹ / ₂ ór.)

Legnagyobb különbség a' légnyomásban: = 11^v,730; a' mérsékletben: = 9°,5.

A' mult september ismét egy bizonyosság arra, miképen az időjárás vidékünkben már egy idő óta de különösen 1831től kezdve nevezetesen eltérő megszokott útjától. Tapasztalás bizonyítja hogy september az egész esztendőnek legkedvesb hava, napjai jobbára mindig derültek 's időjárása szelid és kellemes. 'S lássuk csak a' most lefolytat, milly nagy különbséget fog ez mingyárt első pillanatra mutatni. Kinyílt és száraz napok helyett esőket hozott, a' naplókönyvi jegyzetek szerint mindössze 15öt. E' 15 esőshöz járult még 8 ködös és 7, mellyen az ég egészen borult volt, úgy hogy a' hónapnak 30 napját mind kimeríté vala e' nedves napiség, ha nem jó ollykor ollykor közbe nap, mellyen mind eső mind köd mind borult ég egyszerre nem lettek volna. E' volt oka, hogy mégis találkozott e' hónapban egy nap, mellyen semmi, és kettő mellyen igen kevés felhő vala látható Volt még zivatar is három, közülök a' 23ki eléggé zajos de mindig jég nélkül. Hatalmasb szél gyanánt ugyan az éjnyugoti uralkodott, de jött közbe azért 's igen gyakran csupán éjszaki 's éjkeleti is; melly utóbbinak huzamosb lengése bizonyítja ismét azon tapasztalást, hogy valahányszor ő tartásban fű, mindannyiszor esőket hoz. Kiálltunk egy iszonyu szélvész is, mellyhez hasonlót még alig tapasztalánk, 12ke estvejétől 15ke deleig folyvást tartottat. Szintillyen szélvészek uralkodtak máshol is egész Európában, mit e' hónapban eső aequinoctiumnak méltán tulajdoníthatni, minthogy ekkor a' napnak aequatorba lépte természetszerint nagy bontakozást szokott maga után huzni a' levegő egyensúlyban. Ugyan erre háríthatni okul a' légmérői állásban történt számos és igen nagy szökelléseket, mellyekről a' légnyomásnak legmagasb 's legalantabb állása közti különbség elegendő bizonyosságot nyújthat, minthogy az majd egész hüvelyknyire terjed. Ellenben sokkal egyszerűbb járást követett a' hőmérő, minthogy a' levegő némelly apró változásokat kivéve igen egyenlőn állott. 24kétől kezdve a' hónap utolsó napjai szépek voltak. E' folyó században a' multhoz majd hasonló september csak egy találkozik az 1815ki, sokban hozzá járulok pedig az 1807, 1801, 1816 és 1818ki.

A' JELENKOR és TÁRSALKODÓ szerkesztő hivatala szállását megváltoztatta,

a' Nákó-házból mint eddigi lakásáról Trattner - Károlyi-házba költözvén (uri-utcának a' kigyó-utczára szögellő kezdetén a' 612, szám-alatt a' párisi utca szemközti irányában az első emeleten). Ezt szükséges értesítésül az intézetet akár levelükkel akár személyesen szives megkeresőknek.

Írói jelentés. „Alapvonalatok a' honi nevelés köréből” 'sat. című munkám, Trattner-Károlyi urak könyvnyomó műhelyében már sajtó alatt van, 's ígértük szerint nov. első napjaiban elhagyandja azt. — Az előfizetés f. h. 16kán megszűnik. Ennél fogva az illető t. t. urak, a' gyűjtött pénzek beküldésére alázatosan kéremnek. Pest oct. 12. 1833.

Kunoss Endre.

Budán a' kir. Egyetem könyvnyomtató intézetében épen most jelent meg „C. Julius Cézár minden munkái és háborúi magyarul Szép János által. Első kötet a' galliai háborúról. I. II. III. IV. Vdik könyv.“ Kaphatni majd minden könyvárosnál. Ára 24 kr. peng.

Pesten az urak - utczája kezdetén a' Serviták klastromának általellenében

Müller könyvárosnál

egyéb könyvek, kalendáriumok, földabroszok, himzés - mustrák, és zsebkönyveken kívül megszerezhető még:

Az Isten legtisztább szeretet az én imádságom és elmélkedésem. Eckartshausen, udv. tanácsos után Helmezy. Második megújított 's bővített kiadás. Pesten: Müller könyvárosnál. Nyomtató papiroson szép bőrkötetben 1 fr. 48 kr. — fényes kötetekben 4 frt 8 frig peng. p.

Estike. 2 kötet. 1833. Füzve 48. kr. peng. p.

Ferencz, Reichstadti Herczeg Napoleon fija. 1833. Kötve 1 fr. peng. p.

Magyarország rövid Históriaja, írta Spányik Glycerius, a' kegyes iskolákb. történetek prof. 's a' t. 2 kötet. kötve 42 kr. peng. p.

Magyar Szótár gyökérrenddel és deakozattal. Készítette Kresznerics Ferencz, kiadták a' magyarnyelv és a' szerző néhány barátjai. 2 kötet 1832. Bekötve 9 fr. 48 kr. p. p.

Nefelejts. Almanach 1831. Szerkezteté Kovácsóczy Mihály. Kassán. Kötve. Csokonai Vitéz mihály nevezetesb poetai munkái 2 kötetben a' szerző képével együtt. Kiadta Márton József. Bekötve 4 fr. peng. p.

Német Gramatika és olvasó könyv. Kiadta Márton József. Tizedik kiadás 1832. bekötve 1 forint 24 kr.

Ugyan Müller könyvkereskedésében található magyar nyelven kijött munkáikat:

Balásházy, Balogh, Bajza, Döbrentei, Fejér, Fábian, Fáy, Homonnay, Horváth, Igaz, Kisfaludy, Kölcsey, Kazinczy, Kis, Kovács, Kövy, Kresznerics, Kovácsóczy, Lassu, Lencsés, Mednyánszky b., Márton, Magda, Melcer, Majláth gr., Puky, Pály, Nagyváthy, Széchenyi gr., Szalay, Szemere, Szekrényesy, Staut, Toldy, Tessedik, Töbötönyi, Töltényi, Udvardy, Vörösmarty, Vojdisek, Virág, Zádor, 's több más magyar szerzőnek.

(1) Pesten a' szép-utczában Stettner Máté ur házában az egész első emelet, mellyben 14 szoba, konyha, éléskamara, ahoz tartozó széna- és más padlás, öt lóra istálló, kocsiszin, fa- és borpincze vagyon, jövő 1834 eszt. sz György napra kiadható. Többrül tudósíthat a' ház gondviselője. (3)

(3) **Edictalis meghívás.** Halbewiesi Humpert János ellen, ki mint kovács legény ezelőtt mintegy 50 évvel hagyta el szülőföldét 's később ausztriai hadiszolgálatba lépett. Utóbb pedig mintegy 43 év előtt Magyarországból az aradi várból küldte maga felől tudósítást, testvérei 's testvérgyermekei által kihalása nyilatkozatása miatt kereset indítván: ezennel felszólítatik a' nevezett Humpert János vagy annak lehető ismeretlen örökösei, hogy kilencz hónap lefolyta alatt vagy legkésőbb a' jövő 1834 eszt. april 17kén reggeli 10 órákor mint megjelenésre kiszabott végző határidőn, kir. igazság- hivatali közbíró Schenk urnál magokat személyesen vagy írásban jelentsék, ugyanott további utasításukat elvárandók; mivel különben a' keresett magtalan kihalási nyilatkozatás elfogadtatván, a' reá v. reájok esendő 153 tal. 25 e. gr. 4 cour. fil. 's némelly humorok 's egyéb ingó javakból álló örökségi rész, az atyai végrendeletben helyettes örökösül nevezett katonai elelem -tárra szálland. Meschede jun. 21k. 1833. Porosz királyi igazság- hivatal. (3)

(3) A' nagymélt. m. k. u. Kamara rendeléséből köz tudomásul tétetik, hogy Bihar vmegyében fekvő Szombatság nevű kir. kamarai jószág Magyarországhban királyi legfensőbb adományozásra szánva van. E' jószág állomány-részeit, becsüárát s' elnyerhetési föltételeit meg tudhatni Bécsben a közöns. cs. k. u. Kamaránál, Budán pedig a' nagymélt. m. k. u. Kamaránál; ezenkívül különösen betűszerinti jövedelmezését a' nagy - váradi kam. igazgató fiskálisnál. Kik e' jószágot elnyerni ohajtanák, akár folyamodtak már eddigelé érte akár nem, kérelem - levelöket, mellyben ajánló nyilatkozásaikat világosan meghatározzák, legfeljebb a' jövő 1834 februárja utóljaig nyújthatják be akár Bécsben a' cs. k. közöns. u. Kamarához, akár Budán a' nagymélt. m. k. u. Kamarához, minthogy legfensőbb határozat szerint e' kitűzött határidő lefolyta után többé iránta semmi nemü kérelmek vagy ajánlatok nem fogadtatnak el, hanem egyenesen visszautasítottatnak. Budán sep. 25kén 1833. (3)

(2) Budán a' vizivárosban egy tisztos házhoz jutalmas föltételek mellett nevelésre 's kivált német - nyelv 's asszonyi munkák tanulására koszt és szállásadás mellett két kisasszony fogadtatnék föl; mellyre nézve ha ki ez alkalmat hasznára fordítani kívánná, felőle bővebben értekezhetik ugyan Budán vizivárosban Bécsikapu - utczában Thalwieser - házban 599 sz. alatt (2)

(3) **Árverés lovakra.** Mélt. Aszódi báró Podmaniczky nemzetség Tiszaföldvári urodalmában Heves vmegyében Mártfű pusztán az ispán - háznál f. october 28kán árverés fog tartatni 25 darab többnyire fiatal kanca lovakra, mellyek a' mult tavaszon csődörök alatt is voltak, 's közülök néhánynak most is csikaja van, azonkívül egy darab öreg és 1 darab 3 esztendőös csődörre 's 4 darab heréltre. (3)

(2) **Eredeti merino - juhokra** a' jövő november 11kén nyilvános árverés fog tartatni az Állattenyésztő - társaság ugy nevezett Köztelkén (Pesten az üllői - utczán ezelőtt gr. Károlyi majorjában), hol azon juhokat ugyan a' hónap 6kától kezdve már meg szemlélhetni. Az egész eladó tenyésztésre alkalmas nyáj mintegy 250 darab az idei júliusban hasonló fő nemes fajta kosokkal meghágtott anyajuh, és 100 darab különféle koru de 4 esztendősnél nem öregebb kosokból áll. Az anyajuhok kisebb nagyobb csapatokban valamint a' jelenleendő árverő urak kívánni fogják, de a' kiválasztott kosok egyenként vagy páronként adatnak el. Származatra nézve e' juhok a' Szász - Iohmeni juhászság igen nemes fajtájából eredtek 's általában mind tiszta szász földi származék, mit az előmutatható bizonyítványok 's a' tapasztalt juhtenyésztők jártas szemei eléggé fognak tanusithatni. Eleinte más különös vállalkozásra levén e' nyáj szánva, most csupán a' közben változott körülmények, 's a' tudva levő rosz idők végett ide igen elkésve történt érkezésök miatt bocsátatik áruba; a' juhok ennél fogva nem is lehetnek ugy tartva, hogy most külső fényvel szemet csaljanak, de mit az ahoz érték fognak alkalmasint becsülni is tudni. Több mint 100 mérföldnyi, csupa nehézséggel teljes és viaszás utazásuk után a' mult septememberben megérkezve, azóta folyvást 's egész az árverés idejéig tehát nyolcz álló hétig állanak mintegy vesztegelve kint a' mezőn szabad ég alatt és közönséges tartás mellett, ez által reánk Magyarokra nézve, tettel bizonyítandók be: hogy szél 's esőhöz szokottak, következőleg elkényeztetve nincsenek, sőt inkább, hogy éghajlatunk alatt már jól fel gyarapodtak, szóval hogy tökéletesen egészségesek. Engem a' tulajdonos ur a' nálunk olly dícsérve isméretes Elener gazdasági tanácsnok Münsterbergen Sziléziában és Senftenbergen Cs. hországhban, e' részben bizodalmaival tisztelvén meg: a' kisebb v. nagyobb csapatokénti árverést a' kisebb juhok hasznára nézve gondoltam legtanácsosbnak, mellynek nagyobb kedyezési tekintetéből az olly kisebb vagy nagyobb csapatok leendő megvásárlóival fel vagyok egyszersmind hatalmazva a' fizetés határideje iránt kedvezőleg megegyezni. (3)

Bartosságh József

a' pesti magyar Állattenyésztő - társaság köztagja.

(5) Vogel Sebestyén Antal szobai butorok készítője tisztelettel jelenti, hogy valamint ennekelőtte úgy ez esztendőben is, lerakó-helyeiben mind itt Pesten, mind Debreczenben elégséges számú, részint alábbvaló, részint középszerű, valamint szinte válogatott minőségű, dió, cseresnye, és feketére itatott, különösen pedig mahagoni és kőrös-fából legujabb izlés szerint kinekkinek tetszésére és válogathatására készült szobakészületek 's butorok találtak; valamint kisebb, nagyobb tükrök, fényes-sima vagy aranyozott rámaikban.

Felvállalja a' szobáknak nevezeteseb fölkesítését, ablakok és ágyak kárpitozását vagy koczka-pallózatok kirakását is, mindent legnagyobb ügyességgel teljesítendő. Ezen előszámlált készítyvényeinek jósága 's az idő körülményihöz szabott mérsékelt ára mellett tisztelt vásárlóinak teljes meglegedésüket reményli. Mű-és lerakó helye Pesten tulajdon házában van a' Dorottya utczában 16 sz. alatt; Debreczenben pedig a' német utczában báró Vay-házban. (5)

(4) Pesthez 5 órányira a' Szolnoki országútnban fekvő Pilis mezővárosban, a' város közepén levő ujonnan helyrehozott nagy vendégfogadó, melly áll 12 szobából, 2 konyhából, 100 akóra való pinczéből, és 80 lóra való istállóból, hozzá tartozó 14 hold szántófölddel és három kaszálóval, és akár bor, és pálinka-mérés jusával, akár a' nélkül f. e. novembere 24kén helyben Pilisen délelőtt tartandó árverés utján jövő 1834ik eszt. január. 15kén kezdve 3 egymásutáni esztendőre haszonbérbe kiadandó. A' haszonbér föltételeit megtudhatni ott helyben m. gróf Beleznay János ur gazdasági tisztségénél. (4)

Templomi és papi öltözetek 's ékességek nagy és főrakhelye.

(2) Pesten a' váczai-utczában az Ámornál 26dik szám alatt Fries Antal 's társasága es. kir. priv. selyem-szövet-gyáranak rakhelyén készen találtak nagyobb mennyiségben több száz darab templomi öltözetek fajai, u. m. Pluvialék, Dalmatikák, és Casulák, akár egész, akár fél, vagy közönséges ékességgel gazdagítva: ezen kívül, minden lehető Reverenda-matériák, u. m. Schwamillionok, Gros de Naples, Brünelek, Scottok 3 dratok; 's a. t. egész és fél gazdag himzetű templomi matériák, igaz festékű és közönséges Damaszt zászlóra, finom festékű Karmazsin, 's Ibolya Gros de Naples és Moir, Quadratok, Kapucziatok, Kamaurák és övek, mellyeket a' főtiszt. Papságnak a' legillendőbb fabrikai áron alázatosan ajánl (2)

Fries Antal és társa.

(3) Schweitzi marhákra árverés. Esterházy herczegség ozorai ker. praefectussági hivatala részéről köz hirül adatik: hogy f. esz. novemb. 4kén reggeli 9 órakor Tolna vmegyében a' dombóvári uradalomhoz tartozó Tüske pusztán levő schweitzi marhák névszerint: 2 darab negyedfü hágóbika, 35 darab különféle kora fejőstehén, 16 darab harmadfű és 7 darab 2 esztend. üsző, és 9 darab idei borju, köz árverés utján a' többet ígérőknek azonnali fizetés mellett elfognak adatni. A' venni szándékozók ezen kitűzött árverési idő előtt is vásárolhatnak a' mondott marhákból szabad alku utján. (3)

(3) Tek. Mármaros vmegyének felsőjárásbeli sebészi hivatala, mellyel esztendei fizetésül 200 pengő fr. járul, megürülvén, az azt elnyerni ohajtók folyamodásukat f. esz. nov. utóljaig intézhetik a' tisztelt megye alispáni hivatalához. (3)

Sz. k. Szeged városában a' Máté-híd nevezetű városi vám-jövedelem haszonbérlet ideje jövő eszt. február utóljával kitelendő levén, annak újabb haszonbérbe adatása miatt e' f. eszt. nov. 15kén árverés fog tartatni, mellyre a' bérletni szándékozók 200. v fr. bánatpénzzel felkészülve megjelenni ezennel hivatalosak.

Dunavíz - állás a' budai vízmérték szerint :

October' 10dikén 8 láb. 8 hüv. 6 von. October' 11dikén 8 láb. 2 hüv. 3 von. October' 12dikén 7 láb. 8 hüv. 9 von. (0 felett.)

Budai lotteria october' 9dikén 77. 39. 69. 10. 87.